

Bydgoszcz,   grudnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

BW.III.431.3.2016.MK/KCz

**Pan
Andrzej Brzeziński
Burmistrz Janikowa
Urząd Miejski
ul. Przemysłowa 6
88-160 Janikowo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. z 2017 r., poz. 681 z późn. zm.),

w: Urząd Miejski w Janikowie, ul. Przemysłowa 6, 88-160 Janikowo,

w dniach: od 8.12.2016 r. do 8.12.2016 r.,

przeprowadzona została kontrola: prawidłowości,

przez: M.K.-starszego inspektora wojewódzkiego w Biurze Wojewody, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, kierownika zespołu kontrolnego oraz K.Cz.-pracownika Biura Wojewody, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: realizacja zobowiązań gminy wynikających z zawartego z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim porozumienia w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,

2. okres objęty kontrolą: 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

I. ustalono, iż sprawy dotyczące grobownictwa i cmentarnictwa wojennego realizowane są przez p. XX - inspektora w Urzędzie Miejskim w Janikowie.

II. Karty ewidencyjne obiektów grobownictwa wojennego oraz księga pochowanych znajdują się na stanowisku pracy. Karty prowadzone prawidłowo.

III. Potwierdzenie rozliczenia dotacji oraz egzemplarz porozumienia z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim obecne na stanowisku pracy.

IV. Jesienne oraz wiosenne przeglądy stanu obiektów przeprowadzono, protokoły sporządzono.

V. Na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy w 2015 roku przyznane zostały środki z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 1.500 zł. Zadanie administracji rządowej dot. opieki nad cmentarzami, kwaterami i grobami wojennymi przyjęto Uchwałą nr VIII-65/99 Rady Miejskiej w Janikowie. Gmina Janikowo zawarła w dniu 12.05.2014 r. porozumienie z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Rozliczenie wydatkowania dotacji udzielonej przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nastąpiło według przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

VI. W celu udokumentowania poniesionych wydatków Gmina przedłożyła:

- fakturę za usługę oczyszczenia z nalotów i umycie płyt z lastryka na pomniku zbiorowym ku czci ofiar zbrodni hitlerowskich 1939-1945 na cmentarzu parafialnym w Janikowie przy ul. Przyjeziernej, malowanie elementów metalowych, umycie płyty pomnika grobu Powstańca Wielkopolskiego na cmentarzu parafialnym w Ludzisku, a także wystrój grobów, ustawienie kwiatów i zniczy z okazji świąt 1 i 11 listopada (kwota: 1.500,00 zł).

Powyższą fakturą Gmina Janikowo prawidłowo udokumentowała poniesione wydatki na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych w 2015 roku na kwotę 1.500 zł. Dotację wydatkowano prawidłowo.

Według posiadanej ewidencji, na terenie Gminy Janikowo znajdują się 4 obiekty grobownictwa wojennego. W toku kontroli dokonano lustracji następujących obiektów:

1. mogiła 74 cywilnych ofiar okupanta niemieckiego z okresu II wojny światowej, cmentarz parafialny w Janikowie.

Powierzchnia mogiły przykryta pięcioma płytami z lastryka: 1 płyta w kształcie prostokąta oraz 4 płyty w kształcie trójkąta. Płyta prostokątna stanowi dojście do elementu centralnego (pomnika), po jej obu bokach ułożono płyty trójkątne tak, że w obrysie tworzą również prostokąt. Przerwę między płytami trójkątnymi wysypano ziemią i obsadzono roślinnością. Pomnik tworzą ustawione pionowo lastrykowe bloki, na których w centralnej części posadowiono pionowy blok, do powierzchni którego zamocowano tablicę pamiątkową. Po obu stronach wspomnianego elementu znajdują się bloki lastryka o kształcie zbliżonym do trójkąta. Treść napisu pamiątkowego na tablicy:

POMNIK
KU CZCI OFIAR
ZBRODNI
HITLEROWSKICH
1939-1945

Powyżej tablicy umieszczono symbol orła (bez korony). Pod tablicą pamiątkową umiejscowiono półkę umożliwiającą ustawienie zniczy. Poniżej na podstawie pomnika wykonano symbol znicza z płomieniem. Po lewej stronie na postawie widoczny znacznych rozmiarów napis *1939*, po lewej stronie: *1945*. Teren mogiły ogrodzony szerokim murkiem, na którym ustawiono murowane słupki. Pomiędzy nimi zamocowano przęsła ogrodzenia z metaloplastyki. Wokół mogiły obwódka z kostki betonowej oraz 2 schodki prowadzące do środkowej płyty poziomej.

Stan obiektu: dobry. Teren mogiły zadbane, ogrodzenie kompletne, płyty bez ubytków i ukruszeń. Nasadzenia pielęgnowane, napisy czytelne.

W przypadku podjęcia prac remontowych przy mogile zaleca się ustawienie tablicy wskazującej na obecność miejsca pamięci narodowej oraz aktualizację symbolu godła państwowego. Rozważyć również należy uszczegółowienie treści napisu pamiątkowego celem pełniejszej informacji co do narodowości oraz okoliczności śmierci ofiar (ofiary pochodzenia żydowskiego).

2. Mogiła pojedyncza ofiary okupanta niemieckiego z 1941 r., cmentarz parafialny w Ludzisku.

Nagrobek w postaci poziomej płyty z lastryka, na powierzchni której umieszczono również poziomo granitową płytę pamiątkową oraz krucyfiks. Tekst napisu:

WINCENTY JARZYNOWSKI
ZAMORDOWANY PRZEZ HITLEROWCÓW

W KWIETNIU 1941 R.
1885-1941

Teren wokół mogiły wysypano drobnym kamieniem/grysem oraz okrawężnikowano. U szczytu mogiły po lewej stronie ustawiono lastrykowy wazon/donicę.

Stan obiektu: dobry. Płyty bez spękań i ubytków, napis czytelny, teren wokół mogiły zadbane, obrzeże niezniszczone.

Rozważyć należy możliwość ustawienia przy mogile tablicy wskazującej na obecność miejsca pamięci narodowej (uwzględnienia wymaga jednakże fakt ewentualnej opieki nad mogiłą ze strony rodziny ofiary).

3. Mogiła pojedyncza powstańca wielkopolskiego z 1919 r. Franciszka Budnika, cmentarz parafialny w Ludzisku.

Nagrobek w postaci poziomej płyty z lastryka posadowionej na murowanej skrzynkowej podstawie. Po prawej stronie nagrobka nasadzenia roślinne. Na powierzchni płyty umieszczono granitową płytę pamiątkową zawierającą symbol krzyża oraz napis treści:

Ś.P.
FRANCISZKOWI
BUDNIKOWI
POLEGŁEMU ZA OJCZYZNĘ
3.VI.1919 POD TARKOWEM
WDZIĘCZNI RODACY - 24.X.1926

U szczytu mogiły wzniesiono okazały obelisk zwieńczony figurą Jezusa Chrystusa. Teren wokół nagrobka oraz pomnika wysypany drobnym kamieniem/grysem. Ogrodzenie z metaloplastyki. Nawierzchnia sąsiadująca z obiektem wyłożona kostką betonową.

Stan obiektu: dobry. Napis czytelny, płyty oraz powierzchnia obelisku bez spękań i ubytków, teren wokół mogiły zadbane, ogrodzenie kompletne w dobrym stanie. Ukruszenia widoczne jedynie w podstawie obelisku.

Zaleca się ustawienie przy obiekcie tablicy wskazującej na obecność miejsca pamięci narodowej.

4. Mogiła pojedyncza żołnierza Wojska Polskiego z 1945 r., cmentarz parafialny w Kołodziejewie.

Nagrobek w postaci poziomej granitowej płyty o nieregularnym kształcie posadowionej na lastrykowej podstawie. Na powierzchni płyty umieszczono godło oraz napis treści:

GRÓB
NIEZNANEGO
ŻOŁNIERZA

Stan obiektu dobry/bardzo dobry. Napis czytelny, płyta oraz podstawa bez spękań i ubytków, teren wokół mogiły zadbane.

W przypadku podjęcia prac remontowych przy mogile zaleca się umieszczenie symbolu krzyża podkreślającego status obiektu jako miejsca pochówku oraz ustawienie tablicy informującej o obecności miejsca pamięci narodowej (tablica może również zawierać szczegółową informację nt. pochowanej osoby: żołnierz Wojska Polskiego zmarły tragicznie w 1945 r. oraz symbol orła wojskowego wz. 1919).

Uaktualnienie symboliki oraz treści napisów pamiątkowych przeprowadzić należy w porozumieniu z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim oraz Instytutem Pamięci Narodowej.

Ponadto wskazuje się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości: nieprawidłowości i uchybień w przedmiocie kontroli **nie stwierdzono**. W wykazie obiektów podlegających przeglądowi sformułowano uwagi co do uczytelnienia bądź uaktualnienia ich wizerunku.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 6/2016.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu Burmistrzowi podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej: nieprawidłowości i uchybień nie stwierdzono.

Zaleca się uwzględnienie uwag dotyczących aktualizacji treści napisów oraz poprawy wizerunku obiektów podczas podejmowania prac renowacyjno-remontowych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

(podpis i pieczęć Wojewody)